

Až na plachetnici poznáte, kým doopravdy jste

Michal Kalman

Nahádnout jedinečný zážitek z plachtění všem věkovým skupinám, to je hlavní cíl Kalmanovy firmy Na plachetnici.

Na plachetnicích strávil dohromady sedmnáct měsíců života, plavil se mezi ledními medvědy na Špicberkách, zdolával dvanáctimetrové vlny směrem k Antarktidě. Z plavby na plachetnicích dokázal připravit zážitek dostupný pro každého.

Petr Svorník

„Jen raději začněte v trochu klidnějších vodách,“ doporučuje Michal Kalman s úsměvem.

Sám se do plachetnic zamiloval na první pohled. „Při studii jsem se dostal do Jihoafrické republiky a uviděl loď Bark Europe, právě se vracela z expedice na Antarktidu,“ vypráví Michal Kalman o lodi dlouhé přes padesát metrů s ročníkem výroby 1911.

Tehdy mladého studenta rekreologie určitě nenapadlo, že o deset let později bude mít úspěšnou firmu, která jedinečný zážitek nabízí i ostatním. Určitě ani nesnil o tom, že ho v jeho činnosti bude podporovat omámský

sultán i manžel britské královny. A také že se na ledový kontinent sám vypraví, dokonce na téže lodi, do níž se v Kapském Městě zakoukal.

Půl roku na Bludném Holanďanovi

„Jsou to lodě staré více než sto let, původně nákladní plachetnice – kromě otroků se na nich převáželo vlastně všechno,“ začíná Michal Kalman vyprávět příběh okouzlujících plavidel. Ve třicátých letech dvacátého století musely plachty dolů, sílu větru nahradil diesellový motor.

„S nástupem nákladních tankerů stejně skončily na vrakovištích, hlavně v okolí Amsterdamu

a Rotterdamu. Tady je našťstí v sedmdesátých letech objevili studenti a rozhodli se těm krásným trupům vrátit stěžně a plachty.“ Prostory, kde se dříve skladoval čaj, uhlí či dřevo, se proměnily v luxusní kajuty s rozvodem teplé a studené vody. „Lidé jsou většinou překvapení, jak hezký může být interiér sto let staré lodě.“

Co, kdy a za kolik

■ Plavba pro rodiny s dětmi: 26. 7. – 1. 8. – napínání plachet, slaňování stěžně. Cena 12 200 Kč za osobu

■ Cykloplachetnice: 23. 8. až 28. 8. – spojuje plavbu s jízdou na kole. Cena 12 200 Kč na osobu

■ Nordic Walking plavba: 15. 8. až 21. 8. – poznávání dánské přírody a památek. Cena 9900 Kč na osobu

■ Dopravu k plachetnici si účastník zajišťuje sám.

naplachetnici.cz

Dnes se po světě plaví asi 300 historických plachetnic a dřívější

většina jejich majitelů je právě z Nizozemska. „U nás je středem města náměstí, tam je to přístav. Také jsem z Kapského Města letěl rovnou do Amsterdamu, když jsem se rozhodl, že se na jednu z plachetnic prostě musím dostat.“ Michal Kalman měl štěstí, narazil tu na majitele plachetnice jménem Bludný Holanďan, plavbami kolem Holandska či Sicílie nakonec strávil sedm měsíců. „Spal jsem na ní každý den. Byla to nejdelší doba, jakou jsem kdy v kuse strávil na lodi.“

Touha přinést podobný zážitek také ostatním vedla ke studentskému projektu, z něho se pak o čtyři roky později stala soukromá firma. „O plachetnicích už se na univerzitě v Olomouci napsala celá řada seminárních a diplomových prací. Některé spolužáky jsem dokonce poslal do Holandska na stáž, aby si vše sami vyzkoušeli.“ Ani jako podnikatel však bádání neopustil, v minulém roce stihl hned dvě expedice za ledem – do Arktidy i Antarktidy.

Operace jedině přes satelitní telefon

„Jeli jsme otestovat, co je vůbec možné,“ začíná Michal Kalman vyprávět o expedici do Antarktidy, které se účastnil na sklonku minulého roku. „A v životě mi nebylo tak špatně,“ dodává. Délka plavby 23 dní, vstupenka na palubu 6340 eur a první informace, kterou zájemci uslyšeli: „Převoz do nemocnice není z plachetnice možný.“

Co kdyby třeba někoho „chytlo“ slepé střevo? „Na palubě je satelitní telefon, takže jedině zavolat odborníkům,“ říká zcela vážně. „Jakého lékaře bychom si měli vzít s sebou? Jednoho pro případ, že by pasažéra rozbolel zub, dalšího, kdyby mu spadlo něco do oka...“ Většinu z téměř padesáti míst na palubě by museli zabrat doktoři. „Naštěstí se nám nikdy nic vážnějšího nestalo. Když je plavba podobně extrémní jako tahle, účastní se jí většinou zodpovědní lidé,“ klepe Michal Kalman na dřevo.

Představa operace přes satelitní telefon zájemce neodradila – na Bark Europe se nalodili pasažéři hned z 19 národů světa. „Vyplouvali jsme v prosinci, z Ushuaia na jihu Argentiny a pak přes Drakeův průliv, je tam nejbouřlivější moře na světě. Argentinská armáda nám rovnou řekla: „Nemůžeme to zakázat, ale kdyby se vám něco stalo, zachraňovat vás nebudeme.“ Vypadnout v takovém prostředí z lodi je konečná. „Slaná voda tam má minus jeden stupeň a zamrzá při minus 1,8. Než by si vůbec někdo všiml, že nejste na palubě, a než by se loď otočila...“

Zvracení je každodenní rutina

„Půl dne jsme pluli Beagle průlivem směrem na moře. Když máte vlevo i vpravo kontinent, vlny se tam zkrátka nenaskládají. Ale jakmile se dostanete na otevřené moře a chytíte polární proud, okamžitě se zvednou – ty největší z nich měly až 12 metrů, to už byl stav beztlíže.“

Michal Kalman také napsal úvodní slovo k českému vydání knihy **Největší plachetnice světa. Autorem anglické předmluvy je princ Philip, manžel britské královny.**

Foto Právo – Petr Horník (1) a archiv Michala Kalmana (6)

Plachetnice jsou více než sto let staré, uvnitř však najdete luxusní kajuty s rozvodem teplé i studené vody.

Zapínat motory vlastně ani nebylo potřeba, historická plachetnice Bark Europe se v nehostinném prostředí většinou mohla pohybovat jen díky větru. „I když loď váží stovky tun, tam se z ní stal plovoucí klacík.“ Naklání se zleva doprava, zepředu dozadu, neustále stoupá a klesá – a to všechno působí na lidské tělo najednou.

„Mořská nemoc je vlastně otrava. Mozek dostává signály z očí, které neodpovídají signálům z nohou a z vnitřního ústrojí rovnováhy. V hlavě se tyhle tři signály potkají a mozek usoudí, že jste snědli něco špatného, a první reakce je zvracení.“

Žádné tajné tipy proti mořské nemoci Michal Kalman v rukávu nemá. „Na lodi se nemáte kde schovat. Když si lehnete, tělo se uklidní. Jenže jakmile vstanete z postele, je nevolnost zase zpátky.“ Každopádně je zapotřebí pořádek trochu jíst, abyste měli něco v žaludku a zbytečně neprovokovali žaludeční šťávy.

Lední medvěd vás má na jídelníčku

Sám se snažil pomáhat, jak to jen šlo, ne každý byl však takového výkonu schopen. ➔

Plachetnice Bark Europe na Antarktidu zavítala už několikrát.

„Některé lidi jsem viděl poprvé vlastně až na Antarktadě – šest dní byli schovaní v podpalubí.“ Že by šli všichni do postele, zavřeli oči a v „klidu“ počkali, až kapitán s Bark Europe dopluje

k Antarktadě, to zase možné nebylo. „Jenom na vytažení plachet je potřeba 20 lidí. Kdokoliv je na lodi, je součástí posádky. Kormidlujete, pomáháte v kuchyni a taky třeba umýváte toalety –

hlídky se střídají každé čtyři hodiny.“

Samotná Antarktida už byla za odměnu, jen před vstupem na pevninu je třeba dodržet základní pravidla. „Je třeba vysát všechny

záhyby v oblečení, mohla by tam být třeba semínka, jež by tamní přírodu kontaminovala. Podrážky bot se musí vyčistit dezinfekcí.“ Mezi tučňáky už žádné nebezpečí nehrozí, tady Michal Kalman dělá odbočku ke své předchozí výpravě na arktické Špicberky.

„Tam to bylo o něčem jiném, musíte být neustále ozbrojeni a dalekohledem pozorovat okolí – na Špicberkách je totiž velký výskyt ledních medvědů a tohle zvíře vás má na jídelníčku.“ Dokonce se prý staly i případy, kdy se lední medvěd dostal na palubu. „Na plovoucí ledové kře je medvěd skoro neviditelný, drželi jsme hlídky i v noci. Radši si ani nechci představit, co by takové zvíře na naší plachetnici způsobilo.“

Jako cesta na Mars

Vedle mořské nemoci se námořníci musejí potýkat i s tou ponorkovou. „První týden je bez problémů, pak se to zlomí. A dvacátý den jde zase nálada nahoru,“ popisuje vlastní dlouhodobou zkušenost. Proč tomu tak je, to při cestách na plachetnicích zjišťuje skupina psychologů. „Fotí, kdo se s kým baví, vedle koho si sedá, co jí a pije. Také si píšou deníky.“ Metody si vy-

půjčili od kolegů z projektu Mars 500, kdy v Rusku uzavřeli „kosmonauty“ do izolovaného prostředí na 520 dní, jako kdyby letěli na Mars. „Na lodi je to při delších plavbách podobné – ještě dvě hodiny vidíte břeh a pak třeba šest týdnů nic než vodu okolo sebe. Vylezete na stěžeň, podíváte se kolem sebe a ten pohled je pořád stejný – jen se vám zmenší loď.“

Opravdu je někdo ochotný dát skoro 200 tisíc korun za cestu, při které bude mezi neustálým zvracením muset natahovat a skládat plachty, uzavřen na moři s extrémními vlnami, s lidmi, které nikdy předtím neviděl? „Právě takové zážitky dnes lidé vyhledávají,“ nepochybuje Michal Kalman ani na okamžik. „Žijeme v teple, neprší a nefouká na nás. Cestou na Antarktidu zkrátka zažijete něco jiného.“

Jako první plachetnicové dobrodružství však Michal Kalman doporučuje Holandsko, vyjde na jednotky tisíc korun a při troše štěstí se vyhnete mořské i ponorkové nemoci. „Během dvou dnů vás naučíme, jak se natahují plachty, zacházet s lany i kormidlovat. Ze začátku nám nikdo nevěřil, že na plachtu může opravdu kdokoliv, bez jakýchkoliv předchozích zkušeností.“ Teď už o jeho firmě nikdo nepochybuje, dobré jméno má v Holandsku, ve Velké Británii i v Ománu.

Nabízí speciální programy pro rodiny s dětmi, seniory i cyklisty, kteří mohou poznat Nizozemsko střídavě na kole i na plachetnici. „Sezóna plachtění právě začíná. Vyzkoušejte Holandsko, pak se na plachetnici můžete vydat někam dál.“ Třeba za tučňáky do Antarktidy. ■

S tučňáky na Antarktadě problém nebyl, lední medvědi na Špicberkách byli horší.

CONDURANGO

SLADOVÉ VÍNO NA ŽALUDEK

- + vhodný jako digestiv nebo aperitiv
- + zlepšuje trávení
- + podporuje chuť k jídlu
- + obsahuje výtažek z kůry Marsdenia Condurango

DOPLNĚK STRAVY

Zakoupíte v lékárnách nebo v obchodech se zdravou výživou.

www.herbadent.cz

Základní znalosti o plachetnicích vás naučíme během dvou dnů, je si jistý Michal Kalman.